

ADVIES

5 juli 2011

**Briefadvies betreffende de aanvraag tot hernieuwing
definitieve erkenning van het Regionaal Landschap
Houtland**

De heer Filiep Cardoen
Afdelingshoofd
Agentschap voor Natuur en Bos
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

datum	6 juli 2011
uw referentie	BL-GGB/RLREG/HERERK/11-03462/LS
onze referentie	01/L14/2011/781
betreft	Briefadvies over de aanvraag tot hernieuwing definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Houtland

Geachte heer Cardoen,

Op 15 april 2011 ontving de Minaraad de adviesvraag betreffende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Houtland. Het advies dient binnen een termijn van 60 kalenderdagen na ontvangst van het dossier te worden overgemaakt aan het Agentschap voor Natuur en Bos, i.e. 15 juni. Er werd uitstel gevraagd tot de Raadszitting van 5 juli 2011.

In de begeleidende brief bij het aanvraagdossier meldt het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) dat beslist werd om voor deze hernieuwing dezelfde aanpak te hanteren als in de eerste reeks van hererkenningen in 2005-2006. Er worden nu echter nog twee bijkomende punten toegevoegd: (1) de implementatie van de aanbevelingen van de Minaraad inzake "*good governance*"¹; en (2) de mogelijke rol van het RL bij de invulling van de instandhoudingsdoelstellingen in de speciale beschermingszones.

De Minaraad bracht op 22 november 2005 advies uit over de aanvraag tot definitieve erkenning voor een periode van zes jaar van het regionaal landschap Houtland². De aanvraag werd toen als "*positief*" beoordeeld. Op dezelfde dag heeft de Minaraad ook een advies vastgesteld over de verlenging van de definitieve erkenning van zeven regionale landschappen³. In dit advies heeft de Minaraad echter voornamelijk aanbevelingen geformuleerd op door de minister gestelde vragen. Er werden toen geen effectieve uitspraken gedaan over de verlenging van de erkenningen zelf, omdat dit in essentie geen voorwerp uitmaakte van de toenmalige adviesvraag. Bovendien wees de Minaraad erop dat er onvoldoende informatie beschikbaar was om zich hierover uit te spreken door de specifieke opbouw van de hererkenningsdossiers en de vaak beperkte invulling van de intentieverklaringen. De Minaraad beschouwde toen de hererkenning van de zeven regionale landschappen als een belangrijk scharniermoment om aanpassingen aan de werking van regionale landschappen door te voeren en heeft in die zin dan ook verschillende algemene aandachtspunten en aanbevelingen geformuleerd.

Met de huidige adviesvraag verzoekt het ANB nu wel expliciet om advies over de hernieuwing van de definitieve erkenning. In de begeleidende brief wordt niet aangegeven hoe dit advies er kan of moet uitzien. Het erkenningsdossier zelf is beperkt (28 pp.), waardoor de Minaraad de aanvraag niet terdege kan toetsen aan de erkenningsvoorwaarden van het Erkenningsbesluit, zoals gebeurt bij voorlopige en

---

¹ Minaraad, advies van 2 september 2010 aangaande de 'evaluatie van de werking van de Regionale Landschappen in 2009' (2010|42).

² Minaraad, Advies van 22 november 2005 over de aanvraag tot definitieve erkenning van het regionaal landschap Houtland, 2005|42.

³ Minaraad, Advies van 22 november 2005 over verlenging van de definitieve erkenning van zeven regionale landschappen, 2005|43.

definitieve erkenningsaanvragen. Waar mogelijk zal de Minaraad in het advies, dat u hieronder kan terugvinden, alsnog proberen na te gaan in welke mate eerder geformuleerde opmerkingen en aanbevelingen van de Minaraad opgevolgd werden.

De Minaraad wenst nog aan te geven op de hoogte te zijn van de principiële beslissingen in het Witboek 'interne staats hervorming', die het instrument van regionale landschappen aanbelangen. De Minaraad houdt echter voor het huidig advies grotendeels vast aan het bestaande kader. Er wordt dus nog geen rekening gehouden met eventuele nieuwe ontwikkelingen die zich (zullen) voordoen in het kader van dit Witboek. Waar van toepassing wordt wel soms reeds naar het Witboek verwezen.

1. Juridische situering

Regionale landschappen worden erkend door de minister, bevoegd voor het leefmilieu. De procedure en de voorwaarden (criteria) voor voorlopige en definitieve erkenning zijn vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 tot vaststelling van de regels voor de voorlopige en definitieve erkenning van Regionale Landschappen ("Erkenningenbesluit"). Artikel 6, §1, van dit besluit bepaalt de adviesrol van de Minaraad. Een hernieuwing van een definitieve erkenning als regionaal landschap, na een periode van 6 jaar, kent dezelfde procedure als een aanvraag tot definitieve erkenning (art. 6, §5). De bevoegde minister van Leefmilieu heeft in 2005 instructies opgesteld betreffende de samenstelling van het hererkenningsdossier en de verschillende procedurestappen, die hier nu aangehouden en deels uitgebreid worden (zie hoger).

2. Terugblik initiatieven 2005-2010

De Minaraad stelt vast dat het regionaal landschap Houtland in de voorbije zes jaar heel wat initiatieven ontwikkeld heeft die aansluiten bij de centrale doelstellingen van een RL. Het RL ziet de opgebouwde kennis en ervaring en vrijwillige samenwerking als belangrijke kwaliteiten van zijn werking. Ook de verduurzaming van projecten wordt aangehaald. De opvolging van projecten blijkt soms een knelpunt te zijn, maar verdere details worden in het dossier niet gegeven. Vermoedelijk zullen een gebrek aan tijd, middelen en een uitgewerkte methodologie hier aan de basis liggen. In de intentieverklaring voor de komende erkenningsperiode worden bijkomende initiatieven voor projectopvolging niet expliciet vermeld. In eerdere adviezen heeft de Minaraad nochtans reeds herhaaldelijk het belang van evaluatie, nazorg en monitoring van initiatieven benadrukt. De Minaraad wil dit hier dan ook nogmaals als een essentieel aandachtspunt voor de toekomst vermelden. De Minaraad raadt aan om in overleg met de partners en de andere RL een gezamenlijk stappenplan voor projectopvolging uit te werken.

Een ander belangrijk knelpunt dat in het dossier aangehaald wordt, is de te grote *ad hoc* werking: de projecten gebeuren onvoldoende gebiedsgericht en er is een gebrek aan een planmatig kader. In principe zouden de krachtlijnen voor de komende erkenningsperiode een dergelijk geïntegreerd kader moeten schetsen. Dit is nu echter te weinig concreet gebeurd in de intentieverklaring. Het RL vermeldt wel dat het werkt met prioritaire aandachtsgebieden, waarvoor landschapsvisies ontwikkeld worden. Het wil ook de natuureducatieprojecten beter inpassen in de andere initiatieven. De Minaraad wenst dit te stimuleren, maar benadrukt dat dit waarschijnlijk een knelpunt zal blijven en vraagt er dan ook blijvende aandacht voor.

3. Terugblik samenwerking 2005-2010

Een RL creëert op zich een belangrijk samenwerkingsverband tussen verschillende doelgroepen en overheden. Het kan beschouwd worden als een instrument voor draagvlakverbreding voor een duurzame grensoverschrijdende ontwikkeling van de open ruimte. Het RL Houtland somt een aantal knelpunten op m.b.t. samenwerking. Dit betreft o.a. spanningen rond budgettaire implicaties en individuele motivatie, alsook (opnieuw) een gebrek aan gemeenschappelijke visies. De Minaraad heeft deze knelpunten zelf ook reeds in eerdere adviezen aangevinkt en blijft dan ook het belang van een goede afstemming tussen de overheden en andere actoren benadrukken in het kader van een gezamenlijke visievorming voor het lokale natuur- en bosbeleid. De Minaraad vraagt om de afstemming en samenwerking met doelgroepen en overheden in de intentieverklaring concreter op te nemen.

De recente afbouw van de subsidies vanuit de Vlaamse Overheid wordt in het erkenningsdossier ook als knelpunt opgelijst bij de samenwerking met overheden. Om een goede werking van regionale landschappen in stand te houden, zal de financiering van het instrument vermoedelijk herbekeken moeten worden. Besprekingen hieromtrent zullen moeten gebeuren in het kader van de principiële beslissingen in het Witboek.

4. Terugblik organisatie 2005-2010

Bij eerdere adviesverlening heeft de Minaraad een aantal opmerkingen geformuleerd ten aanzien van de samenstelling van de bestuursorganen van het RL. De Minaraad stelt het op prijs dat het RL inspanningen geleverd heeft om, op vraag van ANB, aan deze opmerkingen tegemoet te komen. De Minaraad betreurt het echter dat het hoge aantal leden in de bestuursorganen een punt van discussie blijft. Het RL Houtland erkent dit ook in zijn intentieverklaring. De kwestie zou lokaal politiek gevoelig liggen, maar meer details worden niet gegeven. De Minaraad beveelt aan om dit toch in de toekomst als een verbeterpunt te blijven meenemen.

5. Rol en taakstelling t.a.v. de instandhoudingsdoelstellingen

De Minaraad zal hier op dit punt niet specifiek ingaan, omdat hij zich voorneemt om het onderwerp meer in zijn algemeenheid te behandelen bij de jaarlijkse advisering van de werking van alle RL in 2010. De toekomstige taakstelling van RL zal nader afgewogen moeten worden aan de visie van de andere actoren in het buitengebied (zoals gesteld in het protocol dat in het kader van het IHD-overleg door de verschillende partners ondertekend werd) en aan de principiële beslissingen in het Witboek.

6. Algemene invulling intentieverklaring 2011-2017

Het RL Houtland gaat bij zijn intentieverklaring uitdrukkelijk uit van de (verruimde) kerndoelstelling voor RL, zoals (grotendeels) bepaald in art. 54 van het Natuurdecreet: *"verbreden van het draagvlak voor natuur en landschap door samenwerking met de betrokken doelgroepen ter bevordering van het streekeigen karakter, natuurrecreatie en natuureducatie, recreatief medegebruik, natuurbehoud en het beheer, herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen"*. Dit gebeurt o.a. via projectmatige initiatieven en ondersteunende adviesverlening. In het dossier wordt echter weinig toelichting gegeven over de concrete invulling en afstemming van acties en projecten, zowel met het oog op de basisdoelstelling (draagvlakvorming voor natuur) als de meer uitvoeringsgerichte initiatieven rond bv. landschap. Dit was ook een algemene vaststelling van de Minaraad in 2005.

7. Conclusie

De Minaraad adviseert de aanvraag tot hernieuwing van de definitieve erkenning van het regionaal landschap Houtland positief, maar vraagt om, in navolging van hoger genoemde bemerkingen, de krachtlijnen in de intentieverklaring concreter te formuleren in functie van verbetervoorstellen voor de zwakten en knelpunten die in de voorbije jaren naar voren gekomen zijn.

Het advies werd unaniem goedgekeurd.

Met de meeste hoogachting,

Marc Van den Bosch,
voorzitter Minaraad